

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177	Polletna naročnina L. 2.000
PODUREDNIŠTVO:	
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646	Letna naročnina L. 4.000
	Letna inozemstvo L. 5.000
	Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 26 (1308)

Gorica - četrtek, 27. junija 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Mednarodna konferenca o manjšinah

Po prizadevanjih slovenske narodne skupnosti, ki je preko svojih političnih, kulturnih in drugih predstavnikov večkrat izrazila željo po strokovni in objektivni poglobljeni analizi stanja slovenske manjšine v Italiji, je tržaški pokrajinski odbor, ki ga kot bistveni del sestavlja tudi Slovenska skupnost, dal konkretno pobudo za mednarodno konferenco o manjšinah. Ta se bo vršila od 10. do 14. julija v Trstu.

K zamisli je takoj pristopila tudi goriška pokrajinska uprava, katere bogate izkušnje na tem področju bodo gotovo vplivale na potek konference same. Pokroviteljstvo nad mednarodnim strokovnim srečanjem pa je prevzela in tudi primerno finančno podprla avtonomna dežela Furlanija-Juljska krajina.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

Osnovalec se je odbor, ki si je zadal nalogo konkretnega uresničenja mednarodne konference. Odbor je do danes najbrž premagal marsikakšno oviro in težavo, da je lahko idejno zamisel konference zasnoval tako, da bo lahko na najprimernejši način vskladil nemajhne potrebe, ki so se pojavile od samega začetka, tako politične kot strogo manjšinske narave.

V pripravljalnem odboru je šest slovenskih predstavnikov in sicer dva strokovnjaka: Aleš Lokar in Karel Sliškovič ter štirje politični predstavniki: Drago Stoka za Slovensko skupnost na Tržaškem, Avgust Sfiligój za SDZ na Goriškem, Stefan Bukovec in Lucijan Volk za PSI.

Ostali člani pripravljalnega odbora so italijanske narodnosti in sicer predsednik odbora Michele Zanetti (predsednik tržaške pokrajine), Sergio Bartole (strokovnjak), Giorgio Cesare (predstavnik PSDI), Bruno Chientaroli (predsednik goriške pokrajine), Mario Colli (predstavnik PCI), Bruno Gozzi (DC), Roberto Majer Grego (DC), Sergio Pacor (PRI) in Armando Zimolo (PLI).

Kot vidimo, je odbor sestavljen tako, da odgovarja sestavi (razen misovcev) politične stvarnosti.

Mednarodna konferenca o manjšinah v Trstu se je porodila — o tem ni dvoma — iz določene politične volje, ki je živa v naši deželi. Povod njenega organiziranja pa je nedvomno slovenska narodna skupnost v deželi Furlanija-Juljska krajina, ki je še danes prisiljena živeti v neenakopravnem položaju z večinsko skupnostjo.

NEKAJ UGOTOVITEV IN VPRAŠANJ

V našem listu že ves povojni čas opozarjamo na vsako krivico, na vsako neizpolnjeno pravico, na vsako zapostavljanje slovenskega prebivalstva. Zato ne bomo na tem mestu še enkrat ponavljali, kaj si kot Slovenci želimo od oblasti. To bodo že naši predstavniki opravili na mednarodni konferenci sami. Tu moramo poudariti naslednje:

1. Se enkrat obžalujemo, da ni v pripravljalnem odboru, ki je organizacijsko pripravil konferenco, nobenega predstavnika videmske pokrajine. To dejstvo izpčuje ozkost upraviteljev in političnih predstavnikov videmske pokrajine, posebej seveda predstavnikov strank, ki so v videmskem pokrajinskem odboru, to je DC, PSI, PSDI in PRI. Aktivni predstavniki videmske pokrajine bi lahko dal pomemben delež celotni konferenci. Videmske politične oblasti se nam zde kot noj, ki skriva glavo v pesek, toda vse se zdi, da ne bodo mogle več dolgo skrivati svoje glave v pesek, saj svet vedno bolj spoznava, da se beneški Slovencem godijo velike narodnostne krivice. In svet bo to dejstvo prej ali slej javno obsodil!

2. Iz vabil, ki so jih slovenski povablenci uradno prejeli, se zdi, da se bodo udeleženci konference razdelili že na prvem delovnem dnevu v tri komisije, to je šli v tri različne prostore, kjer bodo poglobljali različna vprašanja: kulturna, gospodarsko-socialna in politično-pravna. Je to želja po razbitju konference na tri dele in s tem po ošibitvi idejnih silnic in stvarnih zah-

tev, ki jih bodo iznesli predvsem predstavniki raznih evropskih manjšin ali pa je to res želja po čim bolj učinkovitem delu? Zaenkrat nam to še ni povsem jasno.

3. Vprašujemo se tudi, ali bodo iz konference izšli točni in objektivni zaključki, oz. predlogi prisotnim ter političnim oblastem posebej, ki imajo po ustavah dolžnost konkretno ščititi manjšine v svojih mejah, ali pa bodo iz konference izšli le bolj medli oz. platonski zaključki, zaviti v plašč diplomatskega jezika? Če bi bilo tako, potem bi bilo zares škoda vabiti v Trst tolikšno število raznih evropskih predstavnikov narodnih manjšin!

4. Bodo katoliški Irci in preganjani Baski lahko svobodno obrazložili prisotnim svoje probleme, svoje trpljenje, ali pa bo politična diplomacija naredila svoje korake, da se jim zapro usta?

5. Bomo zamejski Slovenci, ki se že dalj časa vestno pripravljamo na razne referate, ki bodo zajeli celoten obseg našega življenja in naše problematike, na konferenci smeli le govoriti, ali pa bodo odgovorni naše zaključke, naše predloge ob koncu konference sprejeli v obliki resolucije in jih nato posredovali odgovornim oblastem, to je vladi, deželnemu odboru, krajevnim javnopravnim organom?

6. Bomo Slovenci na konferenci, ki je mednarodnega značaja, znali pokazati sveto svojo enotnost, svojo pričakovano željo po uresničitvi naših narodnostnih, socialnih in ekonomskih, pa tudi verskih pravic, ali pa bomo govorili več jezikov? Bomo znali pravilno prikazati svoje politično, kulturno, ekonomsko, kmetijsko, socialno stanje, ali pa bomo pred predstavniki iz vse Evrope, ZDA in drugod govorili več jezikov in izpričali svetu, da smo ideološko in strankarsko razcepljeni? Bomo znali nastopiti kot zrela manjšina in objektivno razložiti svoje probleme? Bomo nastopili zaskrbljeni za svoj obstoj in razvoj ali pa bodo nekateri politični »preroki« zagovarjali morda »koristnost« vključevanja v vse državne stranke?

Od vseh teh vprašanj zavisi dober potek mednarodne konference v Trstu. Zaključke pa bomo napravili na podlagi odgovorov, ki jih bomo dobili s strani pristojnih dejavnikov, pa tudi z naše strani, po končani konferenci sami!

S. T.

Ukrajinci proti Moskvi

Pred dvema letoma je namesto Piotra Selestsa prevzel mesto vodje ukrajinske partije Vladimir V. Ščerbicki. Selestsa so bili odstavili, ker je očitno premalo ukrepal proti vedno močnejši narodni zavesti Ukrajincev. Zamenjava se je odigrala tik pred slovesnostmi v počastitev 50-letnice ustanovitve Zveze sovjetskih republik. V Ukrajini je ta zlati jubilej potekal v znamenju aretacij številnih ukrajinskih izobražencev, ki so se nasproti Moskvi s protestom izjavili, da partiji ni bilo uspelo zadovoljivo rešiti narodnostnih problemov. Odpor proti asimilacijski politiki Brežnjeva in tovarišev se je v Ukrajini pokazal na najširši fronti. V drugi polovici maja je ukrajinski centralni komite imel v Kijevu sejo. Ščerbicki in drugi proruski partijski voditelji so morali priznati, da po več kot desetih letih preganjanja in čistk nikakor niso mogli »rešiti« narodnega vprašanja.

KGB (sovjetska tajna policija) je v drugi polovici leta 1965 zaprla desetine najvidnejših ukrajinskih izobražencev. Sestnajst od njih je bilo obsojenih zaradi domnevne protisovjetske propagande na zapor do šestih let. Toda obsodbe so stanje še poslabšale. Fronta »disidentov« v Ukrajini se je okrepila in ukrajinski borci za narodne pravice so se povezali z drugimi borci za človečanske pravice v Sovjetiji v skupno solidarnostno fronto.

V letih 1972 in 1973 so preiskave, zaslišanja, zapiranja in tajne sodne obravnave po zanesljivih poročilih zajele stotine ljudi iz vseh slojev. Do zdaj je bilo obsojenih

Kar lepo število zamejskih Slovencev se je odzvalo vabilu Zveze slovenske katoliške prosvete in Združenja cerkvenih pevskih zborov na Goriškem, da se zberejo v nedeljo 23. junija na Trinkovem grobu v Trčmunu in tako proslavijo 20. obletnico smrti tega plemenitega predstavnika beneških Slovencev.

Srečanje se je pričelo s sv. mašo, pri kateri so somaševali dr. R. Klinec in dr. K. Humar iz Gorice ter beneška župnika M. Lavrenčič iz Štoblanka in V. Birtič iz Dreke.

Priložnostne besede je izrekel dr. K. Humar. Dejal je, da se je msgr. Ivan Trinka kot nekdanj kmečki puntarji boril za pravice svojega ljudstva, toda ker je bil duhovnik, je bil njegov boj drugačne vrste. Boril se je s pisano in govorjeno besedo, z molitvijo in daritvijo sv. maše.

Msgr. Trinka je bil tipičen lik slovenskega duhovnika kot ga poznamo iz naše tradicije. Iz ljudstva vzet, za ljudstvo postavljen, z ljudstvom povezan je z njim prenašal krivice in zapostavljanje vseh vrst. Bil je duhovnik oporečnik v žlahtnem pomenu besede. Upiral se je krivici, ki je bila zlasti očitna v raznarodovanju, toda pri tem je gradil in ne rušil, učil je ljubiti in ne sovražiti. Pomagal je z besedo tolažbe in gojenjem optimizma ustvarjati boljši jutrišnji dan.

Po sv. maši je spregovoril še župnik iz Dreke Valentin Birtič. Omenil je besede, ki jih je ob pogrebu msgr. Trinka spregovoril g. Mirko Mazora iz Gorice: »Najlepša zvezda pod Matajurjem je končala svojo sijajno pot.« Nato je navezal na pok. Trinka nekaj osebnih spominov, kako ga je spoznal v videmskem semenišču kot odličnega profesorja, vzgojitelja in mladinskega. Vsako leto je na dan sv. Janeza zlatih ust 27. januarja, ko je praznoval svoj god, msgr. Trinko povabil beneške semeniščnike na zakusko, jih spraševal: »Od kod si ti pobič?«, jim dajal poguma in jim priporočal učenje slovenskega jezika.

Msgr. Trinko je te semeniščnike branil, kajti ne ravnatelj ne mnogi drugi v semenišču niso bili pravični do beneških Slovencev. Msgr. Božo Kjačiču je poma-

na najbolj trde kazni na tajnih procesih okoli 40 ljudi na 15 let prisilnega dela. Literarni kritik Ivan Sviščin npr. na 12 let, časnikar Vjačeslav Honovil prav tako, za jetiko oboleti Ivan Džuba pa na pet let. Toda nikakega znaka ni, da bi na ta način prisilili Ukrajince na kolena. Sedanja linija Brežnjeva, ki meri na čimprejšnjo asimilacijo neruskih narodov, samo še povečuje občutek odtujenosti nasproti Moskvi.

Dan Jugoslavije na tržaškem velesejmu

Jugoslavija je tudi letos prisotna na tržaškem mednarodnem vzorčnem velesejmu, ki se je začel 18. junija. Tako Jugoslaviji kot Avstriji, ki se letos že 26-ič udeležujeta tržaške prireditve, sta bila posvečena dva uradna dneva.

Dan posvečen Jugoslaviji je bil 19. junija. Ob tej priložnosti je prišla jugoslovanska delegacija, ki se je sestala s predstavniki tržaških gospodarskih krogov in s časnikarji. Sledil je obisk jugoslovanske razstavne dvorane, kjer je prikazan izbor potrošniškega blaga. Poleg tega je Jugoslavija prisotna z zanimivimi vzorci polidelkov in končanih proizvodov na lesnem področju.

Na letošnjem velesejmu je prisotnih 1.194 zastavljavcev, od teh 731 iz Italije in 463 iz tujine. Poleg Jugoslavije in Avstrije so še uradno zastopane Zah. Nemčija, Poljska, Portugalska, Brazilija, Burundi, Kongo, Gana, Somalija in Uganda.

Srečanje zamejskih Slovencev na Trinkovem grobu

Na nagrobnem spomeniku msgr. Ivana Trinka sta v obliki odprte knjige dva napisa. Slovenski napis na levi strani je povzet iz Trinkove pesmi »Domači zemlji« in se glasi: »Oj ti zemlja rodna, zemlja bedna mla, ki te milost božja meni v last je dala«, italijanski na desni pa pravi: »Scrittore ed accademico, il suo nome si spande oltre che in Friuli e in Slavia anche in remote lande«, kar bi bilo v slovenskem prevodu: »Pisatelj in akademik. Vaša slava se širi ne samo v Furlaniji in v Beneški Sloveniji, temveč tudi v daljnih deželah«.

gal, da ga je goriški nadškof dr. Sedej sprejel v goriško nadškofijo, ko so postale razmere zanj v videmski nevzdržne.

Kot profesor je znal ponazoriti filozofske resnice, tako abstraktne, s prijetnimi zgodbicami iz konkretnega življenja. V videmskem semenišču je prek šolskega leta razdal svojo modrost, ob počitnicah pa se je vedno vračal v svoj rodni Trčmun. K njemu so se zatekali vsi, ki so potrebovali pomoči. Rad je sestavljal razne prošnje in nikdar ni ničesar zahteval za nagrado. Zadovoljil se je z besedami: Bog vam loni! Evangeljsko priporočilo, da naj ne ve levica, kar dela desnica, je bil program njegovega življenja.

Za vso izkazano dobroto slovenskemu ljudstvu mu je Bog gotovo že podelil plačilo, v naših srcih pa bo ostal njegov spomin vedno drag in svetel.

Po tem govoru je dr. R. Klinec opravil molitve za dušni pokoj rajnega profesorja. Ostali del sporeda s polaganjem venca na grob bi se moral nato razvijati pred cerkvijo, a silen nalive, ki se je zgrnil nad Trčmun, je vse udeležence prisilil, da so ostali v božjem hramu.

Odkritje kipa Ivanu Trinku v slovenski šoli

Nižja slovenska srednja šola v Gorici, ki nosi ime po msgr. Ivanu Trinku, se je ob 20-letnici Trinkove smrti oddolžila njegovemu spominu z odkritjem bronastega kipa, ki ga je izdelal ljubljanski kipar Božo Pengov, kateri je bil sam pri odkritju navzoč. To se je zgodilo 23. junija.

Svečanosti so se udeležili mnogi gostje, profesorji in dijaki. Od gostov naj omenimo goriškega župana De Simoneja, odbornika Moiseja, goriška občinska svetovalec Paulina in Bratino, deželnega svetovalec Stoko, pokrajinsko odbornico Ferletičevo, števerjanskega župana Klanjščka, sovođenjskega župana Češčuta in podžupana iz Doberdoba Černica. Blagoslovitveni obred je izvršil katehet na omenjeni šoli prof. Drago Butkovič.

Otvoritvene besede je spregovorila v obeh jezikih ravnateljica šole prof. Rožica Simčič Lojkova, ki je prikazala Trinka kot moža, polnega ljubezni do rodne zemlje in slovenskega ljudstva, obenem pa

Pevci so zapeli več pesmi, med njimi večno lepo in otožno beneško Oj božime ter Gozdič je že zelen. Govornika pa sta bila prof. Lojzka Bratuževa, ki je Trinka prikazala zlasti kot kulturnika (na drugem mestu objavljamo nadaljevanje in konec njenega sestavka »Ivan Trinka - slovenski polihistor«) ter deželni svetovalec dr. Drago Stoka, ki je podčrtal Trinkovo ljubezen do svojega naroda in jezika.

Omenil je tudi svoje prvo srečanje z msgr. Trinkom leta 1963, ko je ta praznoval svojo 90-letnico. Tedaj je nekdo poklical orožnike, ko je slišal Stoko govoriti z nekim tovarišem slovensko. Ko je to zvedel msgr. Trinka, je tedaj dejal Stoku: »Naj se še tako prizadevajo, naš narod ne bo umrl.«

Ob zaključku proslave so pevci intonirali pesem »Marija skoz življenje«, ki jo je nato povzela vsa cerkev. Res, Marija naj pripelje dobro beneško ljudstvo do lepših in srečnejših dni, ki mu gredo po božjih in človeških postavah, saj je prav tako del božjega občestva kot vsi drugi, ki jih je Bog postavil na zemljo.

—ej

kot moža, ki se je prizadeval za mirmo sožitje med latinskim in slovanskim svetom.

Prof. Rado Bednarik pa je Trinka, s katerim je bil osebni prijatelj, predstavil pod več vidiki: kot kulturnika, socialnega delavca, narodnega buditelja in vnetega borca za strpnost in sporazumevanje med obema narodoma.

Slovesnost so popestrile priložnostne deklaracije, pesmi zbora šole, ki ga vodi prof. St. Jericijo ter nagovora dveh dijakov, od katerih je eden govoril v slovensščini, drugi pa v italijanščini. Pesem Ljubke Sorlijeve »O, zemljica«, ki smo jo objavili v prejšnji številki našega lista, je občuteno podala učenka 1. razreda nižje srednje šole Barbara Rustja.

Trinkov kip je nameščen v prvem nadstropju šole in stoji na podstavku iz poljskega marmorja. Naj bi vsak dan budil tako vzgojitelje kot dijake za ideale, katerim je Trinka vse življenje ostal zvest.

Ivan Trinko - slovenski polihistor

(Nadaljevanje)

Zlatomašnik Finžgar je Trinko ob njegovem bisernomašniškem jubileju napisal: »Tem (ljudem v Benečiji) svoji slovenski krvi zvestim, si bil vse življenje sonce, ki jih je ogrevalo v ljubezni do pradedov in v spoštovanju do očetnih izročil. Bil si ves čas luč, ki je posvetila v svet in resnim učenjakom razodela naš rod na beneški zemlji. Slovenski mladini, ki si jo učil modrosti, si bil vzgojitelj in vodnik. S tvojim duhom in s tvojo ljubeznijo so bili oplojeni mladi svečeniki, ki so se ravnali po tvojem zgledu...« Te Finžgarjeve besede razodevajo vso veličino Trinka duhovnika, vzgojitelja in kulturnega delavca.

Kot pesnik, pisatelj, filozof, znanstvenik, zgodovinar, slikar in glasbenik si je Trinko prav gotovo zaslužil sloves polihistorja. Saj se je njegova bogata in klena osebnost razrasla v najrazličnejše smeri. Zvestoba stanovskim in poklicnim dolžnostim ni prav nič zavirala njegove prekipajoče umetniške nadarjenosti, ki se je izživila v slovstvu, risbi in glasbi.

Trinko je že kot študent vneto prebiral dela slovenskih pesnikov in pisateljev. V nekaj letih si je pridobil tako bogat besedni zaklad, da je lahko v tekočem jeziku izražal svoje misli in čustva. Začel se je oglašati v raznih slovenskih slovenstvenih listih z lirskimi pesmimi in domačimi pripovedkami. Prvo pesem je objavil v Ljubljanskem Zvonu pod psevdonimom Zamejski. V dobrem desetletju je napisal toliko pesmi, da jih je bilo za celo pesniško zbirko. Simon Gregorčič, ki ga je na Trinka vezalo iskreno prijateljstvo, je mlademu pesniku svetoval, naj svoje pe-

Zaradi ovir tehničnega značaja bomo objavili članek »Križa verskega in cerkvenega občestva v Italiji« iz vrste člankov o zadnjem referendumu v prihodnji številki.

smi čimprej izda. To se je uresničilo leta 1897, ko je v Gorici izšla drobna knjiga z naslovom Poezije - Zložil Zamejski. V zbirki je veliko kratkih lirskih pesmi, ki izpovedujejo ljubezen do rodne zemlje in skrb za narodovo usodo, druge so razpoloženske refleksivne ali religiozne. Zgodovinske snovi se je lotil v pesnitvi Ogled in Pad Ogledja. Trinko je napisal tudi večje število prigodnic in budniških pesmi.

Po izidu te zbirke je Trinko še pesnil. Veliko njegovih pesmi je pozneje objavil prof. Rado Bednarik v Trinkovih kolektarjih, ki jih sam urejuje že 23 let. Prof. Bednarik hrani tudi Trinkovo zapuščino. V njej je gotovo še veliko dragocenega in zanimivega.

Goriška Mohorjeva družba je l. 1929 izdala Trinkovo knjigo Naši paglavci - Črtice in slike beneškoslovenskega pogorja. V njih se je pisatelj zamislil v čas brezskrbnega otroštva in iger z vaškimi paglavci. Te živahne in prijetno poučne »črtice o skromnem in preprostem življenju naših dečkov« še danes privlačujejo mlade in odrasle bralce.

Trinkova umetniška ustvarjalnost si je utrla pot tudi v likovni in glasbeni svet. S peresno risbo je ustvaril vrsto lepih motivov. Med njimi prevladuje domača pokrajina. O njegovem glasbenem izražanju pa pričajo številne skladbe, večidel nabožne.

Zelo pomembno je Trinkovo znanstveno delo. Objavil je kakih 40 razprav in del v italijanščini in slovenščini. Študije o filozofskih vprašanjih, o jezikoslovju, zgodovini in umetnosti so pomemben dosežek na znanstvenem polju in pričajo o mnogostranosti Trinkovega duha.

V predgovoru k svoji knjigi v italijanskem jeziku o zgodovini Jugoslavije je Trinko napisal: »Bodi ta poskus vsaj majhen prispevek, da se med obema narodoma poglobi medsebojno prijateljstvo in spoštovanje.« Podoben namen je imela tudi Trinkova Slovnica slovenskega jezika v italijanščini.

Veliko razprav je Trinko posvetil Beneški Sloveniji. njenim krajem in prebivalcem. Slovenski in tuji raziskovalci so pri njem iskali vire o književnih spomenikih, narečjih in statistikah, o zemljepisnih in zgodovinskih podatkih. Mnogi izmed njih so potem v znanstvenih razpravah pisali o naših ljudeh v Benečiji. Tehtali in presojali so zaklade njihovega materinega jezika, ki ga ni zadušila ne tuja govorica ne tuja šola.

Trinkovi prevodi slovenskih, poljskih in ruskih literarnih del v italijanščino so se znanjali italijanski svet z zakladi slovenskih književnosti. V glasbenih študijah v italijanščini je pisal Trinko tudi o slovan-

skih in še posebej o slovenskih narodnih pesmih. Sam je vneto zbiral in zapisoval slovenske narodne napeve.

S svojim obsežnim delom je postal Ivan Trinko glavni in najuglednejši predstavnik slovanstva na skrajnem slovenskem zahodu. Hkrati pa je Beneško Slovenijo vključil v kulturno dogajanje celotne slovenske skupnosti.

Trinko se je udeleževal tudi na političnem področju v okviru katoliškega političnega gibanja. V ljudski stranki je deloval do njene ukinitve l. 1925. Kot pokrajinski svetovalec je ščitil slovenski jezik v beneškoslovenskih duhovnjah. Branil je domače učitelje, ki so pri poučevanju uporabljali domače slovensko narečje in si tako pomagali pri raznih predmetih, tudi pri sami italijanščini. Z ognjevitom in prepričevalno besedo je na odgovornih mestih zagovarjal svoje ljudstvo, saj je trdno veroval, da imajo vsi narodi pravico do obstoja in razvoja. V dobi najhujšega preganjanja med obema vojnoma je bil glasnik našega trpljenja in zapostavljanja. Profesorica Miazzo, ki je na padovanski univerzi pisala disertacijo o Trin-

M. ELIZABETA

Utripi večne luči

Z velikim veseljem smo vzeli v roke izbrane pesmi m. Elizabete, ki jih je izbrala in priredila njena sestra s. Simona Fras, izdal pa uršulinski provincialat v Ljubljani. Komaj 140 strani obsegajoča knjižica nam razgrinja zdaj, dvajset let po smrti pesnice Elizabete, njeno lirsko podobo v vsej njeni lepoti in globini.

Kje so že tista leta, ko nam je njena pesem odmevala zlasti v cerkvi, pa tudi drugod, v družtvih, na sestankih Marijine družbe, pri krščanskem nauku? Takrat se je bila zrasla z našim mišljenjem in čustvovanjem in postala del nas samih. Danes si evharistične ljudske pesmi, Marijine ljudske pesmi v maju in vrste drugih ne moremo zamišljati, ne da bi nam ustnice takoj ne zaokrožile Elizabetinega besedila, ki so ga komponirali znani slovenski skladatelji, od Sattnerja do Mava, od Vodopivca in Aljaža do Premrla, od Tomca do Kimovca in do Hudovernikov. In vse bolj toplo, vse bolj prisrčno je tudi daritveno bogoslužje, če ga spremlja uglasbena pesem m. Elizabete.

Toda pesem m. Elizabete nam gotovo ni in noče biti le čustveno izročilo, čeprav je pesnica ustvarjala pretežno lirске stvari. V njeni pesmi je toliko tudi miselne lepote in vrednote, da je prav, če nas v našem času še vedno spremlja.

Pesem je bila m. Elizabeti le po eni strani izpoved duše, po drugi strani je bila eno samo nepretrgano potrjevanje njene življenjske odločitve za Kristusa, za Boga, za Jezusa. Čar te poezije je ostal. In tako je ostalo nedotaknjeno njeno poslanstvo. Gotovo bi grešil, kdor bi njeno pesem jemal strogo literarno. Sama se je zavedala in literarna zgodovina je to tu in tam naglasila, kakor priznava tudi sama urednica, da je njena pesem tu in tam umetniško šibka, da se tudi ne more meriti z religioznimi pesniki sedanjega časa.

Toda veliko vprašanje je, ali ni morda sodobna religiozna lirika preveč umetno in umetniško zasnovana? Tako se zgodi, da ne čutiš za pesniškim besedilom živega srca in duha, ki je verze porodilo. Pri m. Elizabeti tega ni; iz njenega srca se vsipljejo verzi, ki imajo le en namen: pokazati Ljubemu, kako neskončno ga ljubi in kaj vse bi Zanj naredila.

Vse njeno pesnjenje je ena sama nepretrgana izpoved ljubezni, prava Visoka pesem ljubezni. Vse drugo je pri njej postransko. Literarna oblika, pa naj bo najbolj preprosta ikitična, zapeta v ljudskem tonu, kakor tudi najbolj umetna: od soneta do ciklov sonetov, do sonetnega venca celo, z akrostihom in refrenom kot njeno posebnostjo.

Nekateri literarni zgodovinarji so videli v njeni pesmi prepesnjenje verskih obrazcev. Morda so jih zavedli naslovi, cikli (posebno v Iz moje celice II: Gozdnega svetišča spevi; Duše vedno obhajilo). Niso pa pomislili na to, da najbrž pesnici ni bilo prav nič do tega, da bi odkrivala novosti, hlepela po izjemnih oblikah ali vsebinah.

Vsa njena pesniška izpoved je en sam dolg in nepretrgan samogovor z Jezusom, in to še največkrat kot evharističnim Kristusom. Ne imeti tega pred očmi pomeni zadeti mimo, streljati v prazno, ko se potaplja v liriko m. Elizabete.

Trditvi bi si celo upal, da predpostavlja podoživljanje njene pesmi vernega člove-

ku, pravi v svojem delu: »Ljubezen do ljudi mu je narekovala, da odločno in pogumno pokaže najboljši način, kako je treba ravnati z obmejnimi ljudstvom, ki je bolj kot vsi drugi izpostavljeno trpljenju, zlorabi in zvijačam.«

Pisatelj Andrej Budal je v uvodu v Trinkove spise označil Trinka kot vztrajnega branilca narodnih pravic, ljubosumnega čuvarja zahodne jezikovne meje, vnetega in prepričanega zagovornika prijateljskega sožitja med Slovenci in Latinci, odločnega nasprotnika vsakega nasilja.

Za svoje delo je žel msgr. Ivan Trinko veliko priznanja doma in v svetu. Počastile so ga razne univerze in akademije znanosti. Tudi cerkvena oblast mu je podelila častne naslove, saj je bila služba Cerklva vodilna sila njegove vsestranske vneve.

Pravijo, da narodi, zlasti manjšine, žive in ne morejo umreti ob likih duhovnih velikanov. Tudi Ivan Trinko je bil velik duha. Učenemu svetu je podaril svoj razum, domačemu ljudstvu in rodni zemlji pa svoje srce.

Lojzka Bratuž

ka. In to iz preprostega razloga, ker čim globlje in podrobneje poznaš okolje in predmet neke poezije, tem lažje se predajaš čaru moči in lepote, ki jo izžareva. Tako kot proniknejo do globin njene, recimo ozke redovne ali celične lirike le tiste osebnosti, ki jo tudi same doživljajo ali v njej so, medtem ko se zunanjemu bralcu v tej zvrsti odkriva lahko le do neke mere lepota, tragika ali veselje neke življenjske odpovedi.

Zatorej nam je to človeško sporočilo in izkušnje, ki ga posredujejo te pesmi, tisto najvrednejše, kar smo v njih zaslužili in zaradi česar se nam zde še danes sodobne in bodo take ostale še za naprej.

Iskalcu literarnih čarov bodo mogle povedati tudi kaj, toda zdaleč ne toliko. M. Elizabeta je bila rojena pesnica, toda pesništvo je pojmovala kot vzvišeno sredstvo, ki ji ga je naklonil Bog, da je z njim poveljevala Njega samega, potem pa tudi usmerjala ljudi k Bogu. To plemenito poslanstvo ostaja živo tudi po zaslugi najnovejšega izbora njenih pesmi. Vzeli jih bomo v roke in prebirali vedno, kadar nas bo zadržalo po idealih, ki so bili vsebina življenja pesnice m. Elizabete: Bogu, Mariji in nadzemskih rečeh.

S. R.

UTRIP CERKVE

Enajsta obletnica papeževnega kronanja

V nedeljo 30. junija bo enajsta obletnica kronanja sedanjega sv. očeta Pavla VI. Sv. oče bo daroval sv. mašo v baziliki sv. Petra ob 18.30. Ob tej priložnosti bo posvetil nekaj novimenovalnih škofov.

Dobrodelnost švicarskih katoličanov

Švicarski katoličani so za potrebe misijonov in dežel v razvoju zbrali nad 3 milijarde lir. Akcija za zbiranje pomoči je še v teku, zato se bo vsota verjetno še znatno povečala.

Avstralska vlada bo podprla katoliške šole

Avstralska vlada je sklenila, da nudi finančno pomoč katoliškim in drugim privatnim šolam. Avstralski katoličani so to odločitev vlade toplo pozdravili. Doslej so morali katoliške šole vzdrževati sami, kar je bilo zanje veliko breme.

Rast duhovnih poklicev v Afriki

Težko je najti prave razloge za rast števila duhovniških poklicev. Število črnege prebivalstva se množi. Vsako leto je v Afriki okoli sedem milijonov kristjanov več. Vendar ne moremo reči, da privlačuje celibat, saj je misel, da bo ostal brez potomcev, za Afričana nekaj ponižujočega. To je tudi velika ovira za ženske redovne poklice. A vendar se v nasprotju z redovniškimi noviciati v Ameriki in Evropi afriški noviciati polnijo.

Naraščanje duhovniških poklicev med Afričani, posebno v Vzhodni Afriki, je previdnostnega značaja. Po mnogih deželah morajo misijonarji zapuščati svoje postojanke, ker so tuji oziroma iz rodu kolonialistov. Nadomestiti jih bodo morali afriški domačini.

Jugoslovanski obisk v Bonnu

Pretekli ponedeljek 24. junija je prišel na štiridnevni uradni obisk v Bonn, glavno mesto Zvezne republike Nemčije, jugoslovanski predsednik Tito. S tem je vrnil obisk, ki ga je lani med 16. in 24. aprilom naredil Jugoslaviji takratni kancler zahodnonemške vlade Willy Brandt. Brandt sicer ni več na vladi, pač pa še vedno njegova stranka. Tito si je izgovoril eno popoldne zgolj za srečanje z Brandtom. S tem je hotel dati javno priznanje politiku, ki ima veliko zaslug za zboljšanje jugoslovansko-nemških odnosov.

Jugoslavija je bila ena prvih držav, ki je priznala Zah. Nemčijo in že 6. julija 1951 poslala svojega veleposlanika v Bonn. Toda ko so v Beogradu jeseni leta 1957 diplomatsko priznali tudi Vzhodno komunistično Nemčijo, je prišlo do prekinitev odnosov z Bonnom. Takrat je namreč veljala tako imenovana Hallsteinova doktrina; po njej je bila Zahodna Nemčija edina predstavnica vseh Nemcev in kdor je torej priznal Vzhodno Nemčijo, ni mogel več imeti odnosov z Zahodno.

Sele 31. januarja 1968 je prišlo prav po Brandtovi zaslugi do ponovne vzpostavitve diplomatskih stikov med Bonnom in Beogradom. Sicer pa ozračje »hladne vojne« v desetletju 1957-1967 ni zavrla toka milijonov zahodnonemških turistov na jugoslovanski Jadran. Tudi je bolj ali manj tekla trgovinska in blagovna menjava, stotisoči jugoslovanskih delavcev pa so dobili zaposlitev v Zahodni Nemčiji in jo še vedno imajo.

NEMŠKO-JUGOSLOVANSKO SODELOVANJE

Stalnica v gospodarstvu je pač blago, kupljeno in prodano. Kajti šele blago lahko vnovč delavčeve napore in mu zagotovi stalni zaslužek. Seveda si vsaka država prizadeva, da vsaj toliko proda kot kupi. Prav v tem pa je Jugoslavija nasproti Zah. Nemčiji v zelo neugodnem položaju. Jugoslavija je lani v ZRN prodala za 320 milijonov svojega blaga, kupila pa ga je za 860 milijonov. Razlika je torej 540 milijonov v korist Nemcev.

Kako je Jugoslavija krila ta primanjkljaj? 270 milijonov dolarjev je prejela od nemških turistov, od zdomcev, ki delajo v Nemčiji, pa kar 880 milijonov. Jugoslovanski presežek nad blagovnim primanjkljajem je torej kar lep: 610 milijonov dolarjev.

Za nemškega turista je Jugoslavija zelo privlačna dežela. Zahodni Nemci so v Jugoslaviji vsako leto številka ena. Če pogledamo na njih avtomobilske tablice, bomo ugotovili, da prihajajo največ iz južnih pokrajin ZRN. Severna Nemčija je še vedno premalo obrnjena k Jadranu, dosti manj kot

npr. skandinavske države.

Jugoslavija je za Zah. Nemca še vedno turistično zanimiva. Njegova marka je v Jugoslaviji vredna 1,53, medtem ko je v Španiji le 1,26. Kar Nemcu ni všeč, je nesolidnost pri hotelskih uslugah. Tako so lani hotelirji ponovno rezervirali eno posteljo za več turistov ali pa enostavno priglašene turiste poslali na cesto. Vendar Nemec na te nevsčnosti hitro pozabi in se znova vrača v že znane kraje. Tudi letošnja turistična sezona iz ZRN obeta biti blizu lanskemu rekord.

Titov obisk v Bonnu nima torej samo politične teže, temveč je tudi gospodarsko pomemben. Sedaj se bo Tito srečal z Brandtom naslednikom Schmidtom, ki je dal o Titu nedavno zelo laskave ocene. Schmidt je znan gospodarstvenik. Nemško marko je znal obvarovati pred inflacijo. Tito se nadeja, da se iz Bonna ne bo vrnil praznih rok.

Sicer pa je prav, da Nemčija gospodarsko podpre Jugoslavijo, saj še ni dolgo, ko je po njej divjal nemški škorenj in sejal razdejaje, nasilje in smrt. Taki dolgovci so moralnega značaja in se jih da z denarjem le slabo poravnati. Prav pa je, da se stalno misli na to.

Italijanska vlada zopet na delu

Po dolgi pogajanji so se stranke, ki sestavljajo levo sredino, v sredo 19. junija sporazumele o bodoči gospodarski politiki in ugodile spore glede zamrzitve oz. delnega odprtja kreditov. Vlada bo v najkrajšem času sprejela in predložila parlamentu v odobritev primerne ukrepe. Potrebni bi bili 3.000 milijard lir. Dobili jih bodo s posrednimi davki (npr. enkratna pristojbina na avtomobil od 5.000 do 20.000 lir, enkratna pristojbina na televizijski aparat 10.000 lir, podražitev bencina za 40 lir, obdavčitev IVA od 12 na 16%).

Socialisti so uspeli prodreti z zahtevo, da je treba sprostiti tiste kredite, ki bodo dali možnost malim in srednjim podjetjem, da nadaljujejo s svojo proizvodnjo. V nasprotnem primeru bi morala mnoga podjetja zapreti svoja vrata in veliko delavcev bi ostalo brez zaposlitve.

Stiri stranke vladne povezave so prepričane, da bodo ukrepi, ki jih bodo sprejeli njihovi predstavniki, blagodejno učinkovali na izboljšanje gospodarskega položaja, na zmanjšanje primanjkljaja plačilne bilance in preprečili gospodarsko nazadovanje. Drugo vprašanje pa je, če bodo ublažili inflacijo. Novi posredni davki bodo povzročili povišanje življenjskih stroškov. Zaradi njih se bo hitro zmanjšala kupna moč plač, kar bo gotovo vplivalo na sindikate, da bodo zahtevali revizijo plač. Italija se tako giblje v začaranem krogu in zankar ni našla čarovnika, ki bi jo iz njega izpeljal.

Novi avstrijski državni predsednik

Na državnih volitvah, ki so bile preteklo nedeljo 23. junija v Avstriji, je zmagal s 51,7% glasov kandidat avstrijske socialistične stranke in sedanji avstrijski zunanji minister dr. Rudolf Kirschlager. Njegov nasprotnik, kandidat avstrijske ljudske stranke dr. Alois Lugger, župan v Innsbrucku, je prejel 48,3%. Izid volitev je bolj tesen kot se je pričakovalo in je pokazal, da ima opozicijska stranka še vedno velik kader volivcev. Zanimivo je, da novi predsednik, čeprav je bil kandidat socialistične stranke, ni njen član. Sam se opredeljuje za politično nevezanega in obenem za praktičnega katoličana. Star je 58 let in je doktoriral v pravnih vedah. Dolgo časa je vršil sodniško službo.

Kirschlagerjeva zmaga je zelo utrdila položaj Kreiskega znotraj njegove stranke. Proti volji nekaterih, ki so hoteli za predsednika države pristnega socialista, je vztrajal na Kirschlagerjevi kandidaturi. Dogodki so mu dali prav.

Oba predsedniška kandidata sta v volivnem boju tudi obiskala Koroško, vendar sta bila v izjavah glede koroških Slovencev zelo zadržana in previdna. Koroški Slovenci so znova lahko spoznali, da

so vsi avstrijski politiki enaki, ko gre za njih pravice: enostavno jih preidejo z molkom.

V povojni Avstriji je dr. Kirschlager njen peti predsednik. Pred njim so vodili Avstrijo Renner, Körner, Schärff in Jonas. Vsi so bili iz socialističnih vrst.

Berlinski škof na obisku v Moskvi

Berlinski škof kardinal Alfred Bengsch je prve dni junija obiskal Moskvo, kamor ga je povabil ruski patriarh Pimen. V samostanu Zagorsk je skupaj s svojim gostiteljem opravil ekumensko bogoslužje. Namen njegovega obiska je bil predvsem, da bi se poglobili stiki med katoličani in pravoslavci.

Študijski tečaj ital. redovnic

V Italiji je 160.000 redovnic, ki pripadajo številnim redovnim družinam. V Veroni so se zbrale zastopnice teh redovnic na študijski tečaj. Razpravljale so o zahtevah današnjega časa in obširnem delovnem področju tudi v dušnem pastirstvu. Govorile so tudi o krizi poklicev.

Dušan Jakomin - srebrnomašnik

Dušni pastir slovenskih vernikov v Skednju g. Dušan Jakomin je slavil v sredo 26. junija 25-letnico mašniškega posvečenja. Kdor ga sreča vedno nasmejanega in mladeniško svežega, si kar težko misli, da ima že leta za srebrnomašnika.

Jubilant se je rodil 11. januarja 1925 pri Sv. Antonu (Koper). Solal se je v malem semenišču v Gorici in Kopru, bogoslovje pa je dovršil v Gorici. Po novi maši leta 1949 je bil imenovan za kaplana na Opčinah. Nato je postal župnijski upravitelj v Mačkoljah, od leta 1953 pa je dušni pastir slovenskih vernikov v Skednju. Povsod je razvil živahno dejavnost. Svojo prirojeno nadarjenost in potem pridobljeno usposobljenost za glasbo je povsod izkoristil za cerkveni zbor. Dobro namreč ve, da je petje pri slovenskem bogoslužju skoraj nekaj nenadomestljivega.

Veliko truda je bilo treba, da je v Skednju preskrbel prostore za zbiranje mladine in odraslih. Skednjijski Dom, ki se imenuje po Jakobu Ukmarju, je danes prijazno središče slovenske župnijske skupnosti v Skednju.

Gospoda Dušana poznamo tudi po uspešno organiziranih skupnih romanjih. Vsa leta aktivno sodeluje pri Katoliškem glasu, skrbi za Naš vestnik, vsak mesec posreduje več sto izvodov mladinske revije Ognjišče.

Za praznovanje svoje 25-letnice duhovništva si je izbral zares pomembno obliko: somaševanje s svojimi sobraty za duhovniške poklice. Praznovanje je torej izzevnelo v prošnjo k Bogu, da bi dal našim ljudem vedno dovolj dobrih dušnih pastirjev.

Z jubilentom se zahvaljujemo Bogu za vse dobro, ki ga je napravil v svojem plodnem duhovniškem življenju. Želimo mu, naj dobri Bog obilno blagoslovlja njegovo nadaljnje duhovniško življenje in delo.

Stanko Zorko

★

Duhovniški jubileji

Sedaj smo v času mašniških jubilejev. 50 let mašništva obhajajo Drago Oberžan v Mariboru, prof. sv. pisma Jakob Aleksič v Ljubljani in skladatelj Lojze Mav v Ljubljani.

25-letnico mašništva preznujejo naslednji duhovniki: Franc Govekar, dekan na Mostu, Milan Sirk v Podbrdu, Rado Sonc v Podgradu in Emil Cenčič v Zgornjem Tarblju.

Novi slovenski novomašniki

Slovenska Cerkev bo ta teden dobila 41 novih duhovnikov. Za ta dar smo Bogu neizmerno hvaležni. Mašniška posvečenja bodo v soboto na praznik sv. Petra in Pavla in sicer v ljubljanski stolnici ob 9. uri, v mariborski stolnici ob 8. uri, v svetišču v Logu pri Vipavi ob 10. uri. Dva novomašnika bosta posvečena v stolnici v Celovcu ob 9. uri.

Primorska ima letos 5 novomašnikov in sicer: Jožko Bric iz Drežnice, Ivan Furlan iz župnije Šmarje na Vipavskem, Ivan Bajec s Cola, Marko Kos iz Ročinja in Jože Rovata iz župnije Kamnje. Vsi našti bodo imeli slovesno novo mašo v nedeljo 7. julija ob 10. uri.

Nad polovico letošnjih novomašnikov je iz knežkih družin (24), iz delavskih družin je 8, iz delavsko-kmečkih 4, iz obrtnišk 4, iz delavsko-kmečkih 4, iz obrtnišk 4. Ške družine 1 in iz uslužbenskih družin 4. Starost novomašnikov gre od 23 do 29 let. Novomašniki so povečini iz družin s številnimi otroki.

JOZE JURAK

EKUMENSKO POTOVANJE V BOLGARIJO

(17)

Po večerji smo nekateri odšli še na nočni izlet na Sveto goro, enega izmed gričev, ki jih je ustvarila Jantra s svojim vijugastim tokom. Zanimivo: tu pri Gorici imamo na skrajnem zahodnem robu slovanstva imeni najdemo na daljnem slovanstvu.

Sveta gora nosi to ime po nekaterih bolgarskih boreh za svobodo, ki so tu prešli svojo kri. Cerkve na njej ni kot je pri nas na Skalnici, pač pa gostišče in zabavišče. Ko smo stopili vanj, smo našli to, kar je običajno na zapadu: plešoči mladino, ki se pozibava ob zvokih moderne glasbe in ob trušču glasbil, od cigaret prenaščen zrak ter od vina opite ljudi ob mizah. Vse prej kot sveta gora. Razočarani smo hitro zapustili lokal in se vrnili

STANKO MIRTIC

Za srebrno sveto mašo

1.

Tisoč sonc naj zdaj zasveti, tisoč zvezd naj se utrne, saj napočil dan sloveči svete maše je srebrne.

2.

Petindvajset let ponižno Bog je na oltar prihajal, da potem je v naši sredi kakor Tolažnik ostajal.

3.

Ti si ga, duhovnik sveti, vsak dan v blagor duše naše daroval kot čisto žrtev — — — do srebrne svete maše ...

4.

Stopi danes spet k oltarju, proti nebu dvigni roke, naj z močjo, ki Ti jo daje Bog, blagoslové otroke,

5.

matere, očete naše, starčke sive in bolnike, vse, ki so dobrot potrebni, vse župljane brez razlike.

6.

Potlej pa naj Bog se skloni in z Marijo naj obišče dobrotljivo Tvoje srce, naše stalno zatočišče,

7.

kjer bi bili vedno zbrani vsi, ki radi Te imamo, da deležni vseh dobrot bi bili vedno, neprestano.

8.

Usliši Bog naj naše prošnje, ohrani Te še dolge dni, iz duš in src želimo vroe: »Srebrni mašnik naj živi!«

~~~~~

Turizem - znamenje časov

Turizem je značilen družbeni pojav našega stoletja. Za nas kristjane je tudi turizem pravo evangeljsko »znamenje časov«. Postavlja naši verski zavesti nove določene zahteve glede naše miselnosti in našega ravnanja. Cerkev želi biti prisotna tudi v človeku na dopustu.

Turizem izvira iz sodobne civilizacije, ki temelji na industrializaciji mesta in močno vpliva na oblikovanje raznolikega življenja današnjega človeka.

Naša industrijska doba je pritegnila človeka iz vasi v industrijska središča. Tako vasi izumirajo, v mestih pa stalno primanjkuje stanovanj. To je splošen pojav. Sodobni človek uživa v mestu mnoge blagodejne dosežke naše industrijske civilizacije, kar mu v marsičem olajšuje življenje. Obenem pa je človek tudi žrtev svojih velikih tehniških dosežkov: živčna napetost na zahtevnem delovnem mestu, vedno večji hrup in ropot strojev, delo v zaprti tovarniški hali ali pisarni, enolično delo serijske proizvodnje, utesnjeno stanovanje in brez zadostnega sonca, dihanje zraka, ki ga industrija vedno bolj zastruplja. Zato sodobnega človeka kar vleče spet v naravo, v hribe, na deželo, k morju.

Danes niso počitnice več privilegij bogatih, ampak množični pojav, življenjska potreba slehernega delavca in uslužbenca. Višji življenjski standard, plačani letni do-

prek Jantre v svoj hotel.

CAREVEC

Naslednje jutro smo si pred odhodom iz Trnovega ogledali še Carevec, od reke Jantre skoro popolnoma obkroženi skalnati hrib, ki je bil od leta 1186 do 1396 sedež vladarjev drugega bolgarskega kraljestva in sedež bolgarskega patriarha. Vse naselje na griču je obdajalo mogočno zidovje s številnimi stolpi. Sedaj je to zidovje v glavnem odkrito, tako da je mogoče dobiti predstavo o razsežnosti tega carskega (odtoč Carevec) griča.

Privržni most je svoj čas povezoval skozi mogočna vhodna vrata na zahodu carski grič z ostalim mestom. Danes je ta most nadomestil zidan.

Na severnem delu griča se nahaja Lobnata skala (Skala usmrtilcev), odkoder so metali izdajalce domovine v prepad. Ta usoda je zadela tudi patriarha Joakima III., ki se je leta 1240 povezal s Tatari, ko so vdrlj na Balkan.

V sredi griča je stala 600 kv. metrov obsegajoča carska palača z 2 metra debelimi zidovi. V njej so bili dvorana s pre-

Srečanje tržaških in goriških slovenskih duhovnikov

V četrtek 20. junija popoldne je bilo srečanje tržaških in goriških slovenskih duhovnikov na Repentabru. Srečanje je bilo v okviru priprave na praznik Srca Jezusovega, ki je bil naslednji dan 21. junija. Ta praznik se obhaja tudi kot duhovniški dan, saj so duhovniki v službi Jezusove ljubezni.

Upadanje rojstev v tržaški pokrajini

Nataliteta v tržaški pokrajini postopoma pada. Od leta 1972 do 1973 se je število rojstev zmanjšalo za 236 oseb, za letos pa pričakujejo še večjo razliko. V letu 1972 se je rodilo 3.290 otrok, leta 1973 3.054, v prvih štirih mesecih letos pa komaj 974, to se pravi, da če se ritem v prihodnjih mesecih ne bo bistveno povečal, bomo le s težavo šli preko 2.900 rojstev v celem letu. Nasprotno pa je zelo visoko število smrti: 4.217 leta 1972, 4.174 leta 1973 in 1.556 v prvih štirih mesecih leta 1974.

V dveh zadnjih letih in štirih mesecih je bilo torej kar 2.629 smrti več kot rojstev. Podatke je v svojem mesečnem poročilu posredoval pokrajinski urad za statistiko pri tržaški trgovinski zbornici.

Zaključne šolske prireditve

Ob koncu šolskega leta so se po vseh slovenskih šolah na Tržaškem vršile zaključne šolske prireditve, povsod so tudi odprli razstave risb in ročnih del. Nekateri slovenske osnovne šole so se tudi udeležile s svojimi izdelki razstave vseh osnovnih šol tržaške pokrajine. To so odprli v torek 11. junija v prostorih pomorske postaje. Ob otvoritvi je bil prisrčen spored, na katerem so nastopili dijaki treh itali-

janskih osnovnih šol ter učenci osnovne šole »O. Zupančič« od Sv. Ivana. Ti so zapeli nekaj slovenskih narodnih in umetnih pesmi ter ogreli občinstvo.

Znanstveni licej »F. Prešeren« je imel v soboto 15. junija v Kulturnem domu zaključno šolsko prireditev. Udeležili so se je dijaki, njihovi starši in drugi gostje.

Ob začetku je ravnateljica dr. Abramova nagradila najboljše dijake. Sledila je uprizoritev Linhartove veselice v dveh dejanjih »Županova Micka«. Igrali so jo dijaki 3. razreda pod vodstvom prof. Franca Škerlja in ob pomoči igralca SSG Staneta Raztresena. Med odmorom je bila modna revija, ki so jo pripravile dijakinje strokovnega zavoda za industrijo in obrt. Oblike so sešile same.

Razprava o Srečku Kosovelu

Založništvo tržaškega tiska je začelo lani izdajati razprave slovenskih tržaških avtorjev v italijanščini, da bi približalo italijanskim someščanom slovensko kulturo. Prvo razpravo je napisala Mara Poldini Debeljuh pod naslovom Rapport tra la cultura italiana e quella slovena nel Litorale 1900-1940 - Odnosi med italijansko in slovensko kulturo v Primorju od 1900 do 1940.

Pred kratkim je izšla druga knjiga na 96 straneh in jo je napisala Marija Pirjevec pod naslovom Srečko Kosovel: aspetti del suo pensiero e della sua lirica - Srečko Kosovel: pogledi na njegovo miselnost in njegovo pesništvo. Pirjeveva je po večletnem študiju naslikala zaokroženo in poglobljeno podobo pesnika Krasa in borca za novi humanizem. V uvodu je najprej podala pregled o tem, kako so Slovenci spoznavali Kosovela, kako so izdajali njegove pesmi in kako je sodila kritika o njem od prvih zapiskov do danes. Nato je

da se turizem lahko izrodi. Za časa letnega dopusta se mnogi turisti v novem okolju oblačijo in vedejo, kot da jih ne veže noben moralni zakon, noben obzir do drugih gostov in gostiteljev. Čisto drugače se vedejo kot doma, v krogu svojih znancev in na svojem delovnem mestu. Mislijo, da jim njihov denar daje pravico do tega. Tudi gostitelj lahko greši s tem, da je do gosta preveč servilen, da ga želi izkoristiti, izžeti.

Sodobni človek na splošno še ni dovolj vzgojen za prosti čas in za turizem. Poslanstvo Cerkev ni v gospodarski in trgovski organizaciji turizma, ampak v vzgoji človeka, da razvije pozitivne strani turizma in odklanja negativne. Tudi turizem nam služi človeku, da se bolj počloveči in obenem tudi bolj pokristjani. Kristjani moramo tudi pred turisti biti priče Krizanega in od mrtvih vstalega Kristusa. Ko pa gremo sami na dopust, naj bo tudi tedaj naše vedenje v skladu z našim verskim dostojanstvom. Kristjani imamo pri tem veliko vlogo, ki se ji ne smemo izmikati, če nečemo zatajiti svojega poslanstva, ki smo ga prejeli pri krstu in birmi.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

deset mačenci (mučenci), ki jo je dal zgraditi leta 1230 car Ivan Assen II. v spomin na svojo zmago nad bizantinskim cesarjem Komnenom. V cerkvi so trije visoki stebri iz marmornja.

Na enem izmed njih je v starobolgarskem jeziku napisano, da je car Ivan Assen II. vladal od Odrina v Trakiji do Jadranskega morja. Ostala dva stebra sta iz prestolnice prvega bolgarskega kraljestva Preslava in Pliske. Napis na njih govore o sijajnih zmagah kana (vladarja) Kruma (802-814) in Omurtaga.

Od ostalih cerkva, ki se nahajajo v Assenovi četrti, naj omenim še cerkev sv. Jurija, ki je bila sezidana v 14. stoletju, restavrirana leta 1612 in vsebuje med drugim dragoceni freski svatbe v Kani Galilejski in Marijino smrt.

Druga pomembna cerkev je cerkev sv. Dimitra, ki je bila zgrajena že leta 1185 in je tako najstarejša cerkev v Trnovem. V tej cerkvi sta brata Petr in Assen isto leto oklical upor zoper Bizantince, v tej cerkvi so kronali bolgarske kralje in v tej cerkvi je bila leta 1867 oklicana neodvisnost bolgarske Cerkev od Carigrada.

posadila Kosovela v čas prve svetovne vojne, ki jo je kot deček doživel doma na Krasu in v Ljubljani na gimnaziji, nato pa prva povojna leta v Ljubljani na univerzi.

Avtorica spremlja Kosovela po njegovi pesniški poti, ki se je začela z opisovanjem Krasa, kraških ljudi in navad, prešla v socialno liriko, ki je neke vrste himna bodočemu humanizmu. In naprej do strukturalizma, kjer je hotel z novimi besedami, z novimi podobami, brez ustaljene oblike podati sodobno življenje.

Knjiga o Kosovelu je dobro delo ter dostojno predstavlja pesnika in Slovence italijanskemu občinstvu.

Mednarodna šola v Sesslanu

Kot je že znano, bo v kratkem stala v Sesslanu mednarodna šola UWC (United World College). Take šole so že tri: ena je v Veliki Britaniji, ena v Singapurju, ena v Kanadi. Sesslanska bo torej četrta. Priprave nanjo so že v polnem teku. V kratkem bodo ustanovili konzorcij, ki ga bodo sestavljali devinsko-nabrežinska občina, tržaška zbornica, tržaška hranilnica in tržaške univerze. Denar bo preskrbel dežel.

V okviru priprav je bilo na devinskem gradu v tednu med 9. in 16. junijem tri-dnevno zasedanje, na katerem so razpravljali o vlogi bodočega zavoda. Prisotni so bili znanstveniki ter tukajšnji politični in kulturni predstavniki. Na otvoritveni slovesnosti so po uvodnih besedah princa Torre e Tasso spregovorili odborniki Coloni, poslanec Belci, devinsko-nabrežinski župan Legiša, predsednik pokrajine Zanetti in predsednik zasedanja prof. Peterson. Vsi govorniki so poudarili pomembnost te mednarodne pobude in podčrtali značaj dežele, ki je most med narodi. Zupan Legiša pa je še opozoril, da slovenska manjšina ne uživa vseh pravic.

Sledilo je delovno zasedanje, ki se je nadaljevalo še naslednja dva dni. Posebno zanimivo je bilo vprašanje, katere jezike naj bi poučevali v novi šoli poleg angleščine in italijanščine. Padel je upravičen predlog, da tudi slovenščino.

Vabilo Radia Trst A pisateljem mladinskih radijskih iger

Radijska postaja Trst A želi vključiti v redne sporede, ki so namenjeni mladim poslušalcem, nova izvirna dela domačih avtorjev. Zato vabi slovenske avtorje, ki stalno bivajo v Italiji, da napišejo 15-20 minutne radijske igrice, pravljice ali zgodbe. Dela morajo biti zapisana v dramski obliki; v njih morata biti navedeni tudi zvočna in glasbena oprema. Predložiti ali poslati je treba dela do 30. oktobra 1974 v treh tipkanih izvodih na naslov: RAI - Radiotelevisione Italiana, Sede di Trieste - Slovenski dramski odsek, Radio Trst A, via Fabio Severo 7, 41000 Trieste.

Dela, ki bi po oceni programskega vodstva radijske postaje Trst A prišla v poštev za oddajanje, bo vodstvo odkupilo. Kdor želi, dobi lahko podrobne podatke na sedežu radijske postaje Trst A.

Obveza holandskih zdravnikov

Na Holandskem ima sedež svetovna zveza zdravnikov, ki odločno zagovarja spoštovanje človeškega življenja in obsoja splav. Na zadnjem zasedanju so ugotovili, da število prekinitev nosečnosti stalno narasča v deželah, ki jo zakonito dovoljujejo, a se je istočasno zmanjšalo število tajnih prekinitev. Zdravniki, ki so člani te zveze, so se obvezali, da na noben način ne bodo sodelovali pri posegih za prekinitev nosečnosti.

DVE STARI BOLGARSKI PRESTOLNICI

Po bežnem ogledu Carevca smo dali v soboto 15. septembra Trnovemu slovo. Čakalo nas je 224 km poti do obmorskega mesta Varne, kjer naj bi prenočili na obali Črnega morja. Cesta, sicer asfaltirana, ni dovoljevala kakšne posebne hitrosti, ker je bila v precej slabem stanju.

Zapustili smo obronke balkanskega pogorja in se spustili v z griči posuto pokrajino, polno vingradov in obdelanih polj. Pot bi niti ne bila toliko zanimiva, če ne bi vodila mimo dveh prvih bolgarskih prestolnic izza prvega bolgarskega kraljestva.

Prvi večji kraj, ki smo ga prešli, je bilo mesto Antonovo, drugi pa Omurtag, mesto z 10.000 prebivalci, kjer sta doma poljedelstvo in živinoreja. V predmestjih ima mesto še izrazit turški izraz. Do leta 1934 se je imenovalo po svojem turškem ustanovitelju Osman Pazar. Sedaj pa nosi ime po kanu Omurtagu, ki je vladal od leta 814-831, sklenil mir z Bizantinci in imel svojo prestolnico v bližnjem Preslavu.

(Drugič naprej)

Goričani na Štajerskem

Župnija sv. Ivana v Gorici je organizirala v nedeljo 23. junija romanje k Materi božji v Novo Štifo na Štajerskem. Ko smo zgodaj zjutraj odpotovali iz Gorice, je bilo nebo prepreženo s temnimi oblaki, a ko smo dosegli Ljubljano, se je prikazalo sonce, ki nas ni več zapustilo. Prelepa Štajerska dežela se je kopala v soncu in zelenju. Neasfaltirana in ovinkasta pot čez hrib Črničev ni bila sicer prijetna, toliko lepši pa je bil razgled na smrekove gozdove in samotne kmetije naokoli.

V Novi Štifi je vabilo k veliki maši. Čakali so nas in msgr. Močnik je skupno s kaplanom iz Kočevja, ki je tudi pripeljal k Mariji poln avtobus romarjev, pristopil k božjemu oltarju. Ob evangeliju je župni upravitelj svetišča g. Surina, nam Primorcem dobro znan, imel lep govor in nam povedal zgodovino te romarske cerkve.

V luteranski dobi, devet let pozneje, ko se je Mati božja prikazala pastirici Urški na Sveti gori leta 1558, je bila istega videza deležna deklica iz Nove Štife. Že prej so ljudje videvali na gori plamenčke in govorili o čudežu. Po prikazanju Matere božje se je glas o tem bliskovito razširil po vsej deželi. Ljudje so trumoma romali na goro, godili so se čudeži in končno je takratni škof Peter Sebal, ki se je že močno nagibal v luteranstvo, čudežno ozdravel od težke bolezni. Mati božja ga je tako prepričala, da je le naša vera prava in postal je vnet častilec Marijin. Dal je sezidati na kraju prikazanja krasno cerkev, ki je imela tri ladje in 12 oltarjev.

Leta 1560 so to lepo cerkev posvetili. Tristo let kasneje, leta 1850 je cerkev popolnoma uničil požar. Takrat se je iz plamenov gorečega zvonika čudežno rešil neki gasilec, ko se je vrgel z vrha zvonika, potem ko je Marijo klical na pomoč. Čez štiri leta je bila cerkev znova postavljena in tista stoji še danes. Leta 1854 jo je slovesno posvetil tedanji mariborski škof A. M. Slomšek. Pravijo, da je ob posvetitvi tako pristrčno govoril o Mariji, da je vsa cerkev na glas jokala.

Po maši smo si ogledali slikovito okolico, nato pa so nam sestre redovnice pripravile v župnišču dobro kosilo. Župnišče je obnovljeno in razpolaga z večjim številom moderno opremljenih sob s toplo vodo in kopalnico, zelo primernih za prijetne počitnice v poletnih mesecih.

Poslovili smo se od prijaznega župnega upravitelja g. Surina in sester ter se po drugi bolj položni poti vrnili v dolino. Mimo Gornjega Grada prek Nazarij smo dosegli Trojane, kjer smo se posladkali s tradicionalnimi krofi.

Še en postanek v Črnem vrhu, nakar smo se preko Cola in Vipavske doline vrnili v Gorico, ki nas je sprejela z dežjem in

puščobo. V naših dušah pa je bil prijeten občutek, da smo odkrili nov svet prelepe zelene Štajerske.

Sovodnje

V nedeljo 23. junija je zaradi srčne okvare umrl 48-letni Dano Pelicon, uslužbenec na goriški občini. V svoji mladosti je dosti prestal. Ranjen je bil kot partizanski bорец na roki in se je nato zdravil v znani partizanski bolnišnici »Franja« pri Cerknem. Povrh vsega pa je bil še poslan kasneje v Dachau.

Rajni je zelo slovensko čutil, zato je vedno podpiral slovensko listo in bil tudi njen kandidat. Bil je resničen demokrat in vseskozi mož načel, značajan v govorjenju in ravnanju. Bil je tudi zelo skrben družinski oče.

Njegova prezgodnja smrt je zato težko prizadela njegove svojce in jih pustila v globoki žalosti, vse pa, ki so ga poznali, zelo pretresla. Naj mirno v Bogu počiva v zemlji domači.

Misijonarji na Goriškem

V juniju so se oglasili na Goriškem nekateri naši misijonarji, ki se mudijo doma na počitnicah. Njih obisk ni bil samo vljudnost, temveč tudi delaven. Misijonar Ivan Stanta je že v maju obiskal goriško Marijino družbo in imel mesečni shod. Nato je na binkoštni praznik imel predavanje s skioptičnimi slikami. Isti dan je dopoldne v Jamljah nadmestoval oblolega župnika Bernarda Špacapana in med mašo krstil malega Nikolaja.

Za g. Stanto je prišel na vrsto p. Radko Rudež. Tudi ta je najprej imel shod za Marijino družbo v juniju. Nato pa je na praznik sv. R. Telesa vodil procesijo in maševal v Dolu. Naslednjo nedeljo, 16. junija, so Jamelci obhajali praznik sv. Antona, ki je zavetnik njihove cerkve. P. Rudež se je znova žrtvoval in imel zjutraj mašo v Dolu, nato pa ob 10.30 mašo in procesijo v Jamljah. Za to priložnost so prišli v Jamlje še g. Ožbot iz Martinščine, g. Lazar iz Doberdoba in dr. Humar iz Gorice. Zato je bila ob njih sodelovanju procesija v Jamljah še bolj slovesna, saj so bili navzoči kar štirje duhovniki.

Domačini so cerkev okusno okrasili in tudi pripravili štiri lepe oltarje. Zato je bila procesija res »tradicionalna«, kot smo je navajeni po naših vaseh. Pri maši in pri procesiji je bilo tako v Dolu kot v Jamljah še kar lepo število vernikov, tudi mož in fantov.

Mimogrede se je v Gorici oglašil p. Lovro Tomažin, misijonar v Zambiji. Objubil je, da se bo v Gorico še povrnil. Zato smemo upati, da bomo misijonarje to poletje še kje videli ob kaki drugi cerkveni slovesnosti.

Gostovanje novogoriškega gledališča

Z nastopom Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, ki je v gledališču Verdi v Gorici v torek 18. junija uprizorilo komedijo z dramatičnim koncem francoskega pisca Jeana Anouilha »Skušnja ali kaznovana ljubezen«, je bila zaključena v Gorici letošnja gledališka sezona, ki jo je pripravilo Slovensko stalno gledališče iz Trsta v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete in Slovensko prosvetno zvezo ter z ustanovo EMAC.

Moramo reči, da smo sli z neko zadržanostjo na to zadnjo predstavo, saj smo v zadnji sezoni bili večkrat razočarani zaradi neprimernih in malo prepričljivih uprizoritev, ki so bile na sporedu, toda to pot smo mogli spet prisostvovati dobro podani igri, ki je imela tudi svojo vsebino ter znala gledalcem marsikaj povedati.

Avtor igre Jean Anouilh (rojen 23. junija 1910 v Bordeauxu), največji sodobni francoski dramatik, je v bistvu romantik, ki v svojih komedijah zelo rad obravnava mlada ubožna dekleta, katera potiska v vrtnice visoke, pokvarjene družbe, kjer druga za drugo gotovo propadejo (romantična ironija).

Aristokratsko okolje je Anouilhu zelo pri srcu. Ljudje, ki ga sestavljajo, živijo, nikomur koristni, v nekem namišljenem svetu ter svoje nesmiselno bivanje preganjajo z vrsto užikov: ljubimkanje, pijančevanje, potovanja, konjske dirke, gledališče. Pravega, resničnega doživljanja ne poznajo, saj so neprestani sužnji predsodkov in tradicionalne etikete. V takem svetu ni prostora za nežno, pravo ljubezen, kakršna

se splete tudi v igri »Skušnja ali kaznovana ljubezen« med mlado in revno otroško vzgojiteljico in dotlej čustveno otopenim grofom. Družba mora to izločiti in pri tem ne izbira sredstev. Ta so nujno uporabna, čeprav spretno prekrita s tančico vljudnosti in fineze. Anouilhova misel je tale: ljubezen na tem svetu ne more trajati, živi samo za trenutek, ker je presilovita.

Zgradba igre je zanimiva. Gre za vzporedje dveh dogajanj. Ljudje na graščini vadijo »Dvojno zvestobo« francoskega rokokojskega komediografa Marivauxa, pa pri tem doživijo situacije, ki odgovarjajo njihovim lastnim težnjam. Tako se igra začne prelivati v resničnost in obratno.

Igralci so komedijo dobro doumeli in jo zadovoljivo podali. Spet je blestel Stane Leban v vlogi grofovega prijatelja. Njegov lik zapitega aristokrata je bil zelo izrazit in dovršen. Vlogo grofa je imel Matjaž Turk, ne vedno prepričljiv v vlogi zaljubljenca. Teja Glažar v vlogi otroške vzgojiteljice, v katero se grof zaljubi, pa je bila zelo ljubka in obenem izrazno močna. Isto bi veljalo reči o Metki Franko, grofovi ljubici. Njena cinčnost je bila dovršena. Ivo Barišič kot oboževalec grofice je znal svojo vlogo zelo temperamentno podati. Bolj blede v svojem nastopu se nam je zdela sama grofica, ki jo je predstavljala Dragica Kokot Šolarjeva. Tudi izgovorjave je bila mestoma prehitrta in premalo razločna. Gledališki ansambel je dopolnjeval Tone Solar kot grofičin upravnik. Ob drugih je njegova vloga ostala diskretna.

—ej

Cirilmetodova nedelja na Vejni

Vsako leto se tržaški in goriški Slovenci zbiramo na god slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda v Marijinem svetišču na Vejni ob oltarju svetih bratov, da se s hvalečnostjo spominjamo neprecenljivih dobrot vere in kulture, ki nam prihajajo od bogate dediščine cirilmetodovega označevanja. To je tudi naša ekumenska nedelja, ko se iz šole svetih bratov vračamo okrepljeni v duhu edinosti in sprave med kristjani.

To je tudi čas slovenskih novih maš, s katerimi Gospodar žetve še vedno blagosilja našo domovino onkraj državne meje. Kot že veliko let nazaj bomo zamejski Slovenci tudi letos pogrešali ta blagoslov domačih novomašnikov. Zato je čisto prav, da nam prinašajo prijeten vonj novomašniškega cvetja fantje iz matične domovine, ki se tudi v teh težkih povojnih in pokonciških letih odločajo za službo Bogu in bratom.

Zato bomo tudi letos povezali cirilmetodovo nedeljo s pristnim novomašniškim slavljem, ki nam ga bo posredoval eden od letošnjih primorskih novomašnikov. To je g. Ivan Bajec, doma iz Cola nad Ajdovščino, ki bo z ostalimi štirimi sošolci posvečen na praznik sv. Petra in Pavla v Logu pri Vipavi, novo mašo pa bo opravil že naslednji dan v svoji rojstni župniji. Zato se je rad odzval, da prihodnjo nedeljo 7. julija tudi nam na Tržaškem posreduje nekaj od svoje novomašniške sreče ter nam tudi spregovori nekaj besed.

Naše vsakoletno srečanje na Vejni 7. julija se bo vršilo po običajnem sporedu. Ob 17.30 bo pri glavnem oltarju v zgornji cerkvi slovesna služba božja. Nato se bomo v spredu podali v spodnje prostore k oltarju sv. Cirila in Metoda, da počastimo spomin apostolov cerkvene edinosti in prejmemo novomašnikove spominske podobice.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi na to letošnje ekumensko slavlje vse svoje člane v mestu in okolici pa še vse druge prijatelje ekumenske misli na Tržaškem in Goriškem. Na ta način bomo tudi na dostojen način proslavili 80 let delovanja te naše ustanove v Trstu. Saj segajo organizirani začetki tega slovenskega združenja v samo leto 1894, ko je bila ustanovljena bratovščina sv. Cirila in Metoda v cerkvi sv. Jakoba v Trstu. Od takrat je bratovščina neprekinjeno delovala vse do leta 1926, ko je bila nasilno razpuščena. Tedaj so črnosrajčniki vdrli v prostore Marijinega doma v ul. Risorta in odnesli med drugim društveno zastavo s slovenskim napisom, ki se potem ni več našla. Kot znano, je bila bratovščina oziroma Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu obnovljeno leta 1963 in od takrat ponovno pospešuje ekumensko misel in molitev med nami. Malokatera slovenska organizacija na Tržaškem sega v tako daljno dobo. Prav je, da se torej Bogu zahvalimo za njen obstoj in obnovitev ter ji pomagamo, da nadaljuje svoje delo med nami.

Nedeljsko slavlje bodi izraz te naše hvaležnosti. Vabljeni zlasti vsi naši cerkveni pevci, da tudi s petjem damo izraza prazniškemu razpoloženju.

Italijansko-jugoslovanski sporazum za boj proti toči

V Cervignanu so se sestali predstavniki strokovnih organov Furlanije-Juljske krajine in SR Slovenije, da bi vzporedili boj proti toči v obeh deželah in obenem pripravili skupen načrt preskušanja raznih sistemov na mejnem področju.

Slovenijo sta zastopala inž. Simsič in inž. Dovžak, oba iz novogoriške občine. Z italijanske strani pa so bili prisotni prof. Rosini in dr. Vento, prof. Fea, kap. Epifani in razni drugi.

Srečanje v Cervignanu je sledilo obisku, ki ga je odbornik za kmetijstvo Tripani opravil v Novi Gorici pri predsedniku občinske skupščine Rudiju Šimacu ter pri ravnatelju vinarske zadruge v Dobrovem inž. Simsiču v letošnjem aprilu. Delegaciji sta podrobno obravnavali načrt, ki so ga izdelali slovenski strokovnjaki in ki predvideva organizacijo obrambe proti toči na celotnem področju Vipavske doline in v Brdih. To obrambo bi bilo moč brez težav razširiti na bližnja področja tostran meje.

Ker v Jugoslaviji sledijo ruski metodi obrambe proti toči, bi s tem preiskusili na našem področju dve metodi in ju preverili. Ob koncu srečanja je odbornik Tripani z velikim zadovoljstvom vzel na znanje sklenitev sporazuma o sodelovanju ter izrazil željo, naj bi odgovorni vladni organi na obeh straneh meje čimprej omogočili izvajanje sporazuma.

Počitniški koloniji v Ovaru in Nabrežini

Vincencijeva konferenca iz Gorice, ki organizira gorsko kolonijo v Ovaru in obmorsko letovanje v Nabrežini, sporoča, da bo odhod v Ovaro dne 6. julija popoldne ob 16.30 izpred železniške postaje v Gorici. Istočasno bodo odpotovali dečki in deklice, ker se bo letos vršila samo ena izmena. Otroci bodo v koloniji od 6. do 30. julija.

Odhod v Nabrežino (morje) pa bo dne 8. julija popoldne ob 16.30 v Placute v Gorici. Odšli bodo samo dečki in bodo ostali pri morju do 1. avgusta. Deklice bodo odpotovale k morju dne 2. avgusta. Vincencijeva konferenca sporoča tudi, da so še prosta nekatera mesta proti plačilu za obmorsko kolonijo.

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo starši na Placuti, uprava Katoliškega glasa (Riva Piazzutta 18), tel. 83177.

OBVESTILA

Romanje v Oropo. Vršilo se bo kakor javljeno od ponedeljka 8. do četrta 11. julija. Vsi, ki niso še poravnali svojih obveznosti, to se pravi plačali prispevka 50.000 lir, naj to gotovo storijo do 30. 6. V nasprotnem primeru jih bo vodstvo romanja izbrisalo iz seznama romarjev.

Leto svetnikov - IV. del. Na upravi imamo na voljo nekaj izvodov omenjene knjige, ki zaključuje serijo 4 knjig o življenju svetnikov skozi vse liturgično leto. Cena izvodu 3.700 lir.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi na mesečno mašo za edinost v ponedeljek 1. junija ob 18.30 v Marijinem domu v ul. Risorta. Sledi razgovor o letošnjem ekumenskem romanju v Romunijo.

Ansambel »Taims« priredi v nedeljo 30. junija ob 17. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah »Veseli slovenski popoldan«. Nastopajo mladi solisti, ansambel Galeb, deklška pevka skupina in ansambel »Taims«. Deloval bo dobro založen buffet. Ob lepem vremenu bo del sporeda na prostem.

DAROVİ

Namesto cvetja na grob Donata Pelicona iz Sovodenj darujejo za Alojzijevešče njegovi ožji prijatelji 10.000; Vera Nanut 10.000; Nada Rojce 10.000; družini Uršič 15.000 lir.

Ze cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih: Olga Demark iz Ricmanj namesto cvetja na grob pok. Katarine Žuljan 5.000; družina Blason iz Pulj ob krstu malega Roberta 10.000 lir.

Za Baragov dom v Ricmanjih: Viktorija Mikin iz Ricmanj ob smrti pok. mame Katarine Žuljan 10.000; Vera Turk iz Trsta v spomin na pok. mamo Amalijo Turk 10.000; Kristina Sturman iz Ricmanj 5.000; družini Dobriča iz Pulj ob krstu malega Roberta 15.000 lir.

Za cerkev na Opčinah (marec-junij 1974): Guštin Marija »Maks« 5.000; Malalan Marta 3.000; Rebec Stefanija 5.000; sestrične v spomin Justine Hrovatin-Brišek 20.000; v spomin Silvana di Lenardo 10.000; družina Cergol ob krstu 5.000; družina Granieri v spomin pok. Mihaela 3.000; Vidau Peter in Sosič Marija v spomin strica duhovnika Jožefa Vidau 10.000; družina Podobnik v spomin Natalije Hollstein 5.000; Dolenc Marija v isti namen 10.000; ob krstu Sarah Sosič 5.000; Škerlavaj Lojzka 2.000; Sirca Frida ob hčerini poroki 10.000; Rapotec Mario ob poroki 5.000; družina Pielli 9.000; starši, družina Starc ob krstu Marka Šuber 5.000; g. Behmann 500; Ana ob 30. obletnici smrti Ludvika Daneu 25.000; Dolenc Marija ob 20. obletnici smrti moža Jožefa Hollstein in svakinje Apolonije Hollstein 20.000; Škerlavaj Terezija v spomin duhovnika Vidav in N. Hollstein 5.000; Tomsič in družina v spomin Franca Riccobon 5.000; Daneu Justina 3.000; Hrovatin Stanka v spomin pok. Pavle Lekan 4.000; cerkveni pevski zbor v spomin pok. župnika Jožefa Vidav 10.000; Fabčić Mara v spomin na pok. učiteljico Lekan 6.500; ob poroki Cernic-Michelin 9.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Uradi tajništva za mednarodno konferenco o manjšinah

Na sedežu pokrajinske uprave na trgu Vittorio Veneto v Trstu so odprli urade tajništva konference o manjšinah, ki bo kot znano v Trstu v prostorih pomorske postaje od 10. do 14. julija. Prispele so že prijave in tudi referati voč kot 200 strokovnjakov iz vsega sveta, medtem ko obenem pričakujejo delegacije številnih jezikovnih in narodnostnih manjšin, predvsem z evropskega področja.

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15. **Dejstva in mnenja:** 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 30. junija do 6. julija 1974

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za kitaro. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Veliki bedaki«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 »Grozdeje in trta«. Drama. 16.55 Nedeljski koncert. 18.00 Šport in glasba. 19.00 Glasba iz filmov. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.20 Pesmi za vse.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Album Čajkovskega. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Šaljive zgodbe F. Mikuletiča. 19.20 Za najmlajše. 20.35 G. Verdi: »Falstaff«, opera.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncert. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.15 Za vašo knjižno polico. 22.15 Pesmi brez besed.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Svetovni popotniki. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Ivan Vasiljevič«. Drama. 22.15 Sprostitev ob glasbi.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncertisti pred orkestrom. 19.00 Poje Oto Pestner. 19.10 Na počitnice. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorne skladbe deželnih avtorjev. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Jacobus Gallus«. Radijska igra. 21.30 Vaše popevke.

PD »Podgora« priredi v soboto 29. in v nedeljo 30. junija tradicionalni

PRAZNIK ŠTRUKLJEV ob cerkvi v Podgori

Sobota, 29. junija: ob 16^h nogometna tekma med poročenimi in neporočenimi. Ob 19.30 Otvoritev: Nastopajo: podgorška mladina s pestrim sporedom, kvartet »Podgora«, ansambel »Veseli Števerjanci« in ansambel Lojzeta Hledeta.

Nedelja, 30. junija: ob 18^h nastop ansambla »IGO RADOVIČ« iz Nabrežine. Deloval bo buffet z domačimi štruklji, okusnimi piščanci in klobasami na žaru. Točili bomo pristno domačo kapljico.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 30. junija do 6. julija 1974

Nedelja: 9.20 Reymont: »Kmetje«. 10.15 Ljudje in zemlja. 11.20 Otroška matineja. 12.20 Nedeljsko popoldne. 18.15 »Totò v norišnici«, film. 20.40 V gosteh pri Nušiču. 21.30 Oddaja o Pološki jami.

Ponedeljek: 16.50 Pregled s svetovnega nogometnega prvenstva. 18.25 V deželi lotosov. 18.50 Pet minut za boljši jezik. 20.50 »Ravbarski cesar«. 21.50 Kul. diagonale.

Torek: 18.25 Veseli tobogan: Ruše. 19.00 Cesta in mi. 19.20 Naši zbori. 22.10 Reymont: »Kmetje«.

Sreda: 15.50 Frankfurt: SP v nogometu. 18.15 »Beli kamen, film. 18.45 Atletika. 19.15 Od zore do mraka. 22.00 Sp v nogometu: druga polfinalna tekma.

Četrtek: 9.55 Poštarski pevski zbor iz Maribora. 16.45 Pregled s SP v nogometu. 19.15 Pesmi. 20.35 »Mavrica«, film. 22.10 Likovni nokturno.

Petek: 18.25 Revija mladinskih pevskih zborov v Zagorju. 19.00 Etnomuzikologija. 20.50 »Sneg na Kilimandžaru«, film.

Sobota: 15.50 Svetovno nogometno prvenstvo: tekma za 3. in 4. mesto. 18.45 Legenda o divjem lovcu. 20.30 Melodije Jadrana Split 74. 22.20 »Colombo«, film.

OGLESI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo